

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci

žalobce: **HB FROST s.r.o.**, IČO 04852915
sídlem Krahulčí 102, 588 56 Telč
zastoupen advokátem Mgr. Jaromírem Noskem
sídlem Furchova 373, 588 56 Telč

proti
žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina**
sídlem Žižkova 57, Jihlava 586 01

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 9. 2020, č. j. KUJI 88128/2020,
sp. zn. ODSH 1305/2020 Ma/Odv,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina ze dne 14. 9. 2020, č. j. KUJI 88128/2020, sp. zn. ODSH 1305/2020 Ma/Odv, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 22 325 Kč, a to k rukám Mgr. Jaromíra Noska, advokáta se sídlem Furchova 373, Telč, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Podanou žalobou se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 9. 2020, č. j. KUJI 88128/2020, sp. zn. ODSH 1305/2020 Ma/Odv (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Velké Meziříčí (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 5. 8. 2020, č. j. DOP/18724/2020-troja/2488/2020 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), a kterým bylo zároveň toto rozhodnutí potvrzeno.
2. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 42b odst. 1 písm. s) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění účinném do 29. 4. 2020 (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“). Uvedeného přestupku se dle skutkových zjištění správního orgánu I. stupně dopustil tak, že jako provozovatel motorového vozidla SCANIA, reg.zn. X s návěsem KRONE, reg. zn. X na silnici II. třídy č. 602 v km 51,4 u Velkého Meziříčí, ve směru na Velké Meziříčí, provozoval vozidlo, které při vysokorychlostním kontrolním vážení překročilo hodnoty ohrožující bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, stanovené vyhláškou č. 209/2018 Sb., o hmotnostech, rozměrech a spojitelnosti vozidel (dále jen „vyhláška č. 209/2018 Sb.“). Dne 8. 4. 2020 v 09:57:17 byla největší povolená hmotnost na druhé nápravě překročena o 237 kg po odečtu tolerance 11 % a největší povolená hmotnost silničního vozidla o 966 kg po odečtu tolerance 11 %. Dne 9. 4. 2020 v 10:01:54 byla největší povolená hmotnost na druhé nápravě překročena po odečtu tolerance 11 % o 904 kg, největší povolená hmotnost silničního vozidla po odečtu tolerance 11 % o 1207 kg. Svým jednáním měl tedy žalobce porušit § 5 odst. 1 písm. b) a § 5 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 209/2018 Sb. Za daný přestupek byl žalobci uložen správní trest pokuty ve výši 18 000 Kč a povinnost nahradit náklady řízení v paušální výši 1 000 Kč.

II. Stanoviska účastníků řízení

3. V podané žalobě žalobce uvedl, že žalovaný i správní orgán I. stupně při svém rozhodování vycházeli pouze z dokumentace o vysokorychlostním vážení. Věcnost, věrohodnost a další znaky u jednotlivých důkazů předkládaných žalobcem naprosto odmítli a dovodili objektivní odpovědnost na principech absolutní odpovědnosti, tedy bez možnosti liberace. Žalovaný se ve vztahu k odmítnutí liberačních důvodů zaměřil pouze na argumentaci ohledně provedenému školení řidičů, kterým však žalobce vůbec neargumentoval. Ostatní důkazy žalovaný zcela přešel a vyhnul se posouzení ustanovení § 21 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon“) a jeho objektivních kritérií. Žalobce namítl, že skutkový stav zjištěné hmotnosti nemohl být sám o sobě dostačujícím pro dovození objektivní odpovědnosti dopravce. Žalovaný rezignoval na povinnost zjistit stav bez důvodných pochybností a soustředil se na důkazy, které jeho verzi podporovaly. Žalovaný dále

dovodil odpovědnost žalobce, aniž by vyhodnotil všechny okolnosti, které na věc dopadají a byly v řízení předloženy. Dále dle žalobce došlo k porušení zásady absorpční dle § 41 odst. 1 přestupkového zákona, neboť došlo k nesprávné úvaze žalovaného a aplikaci zásad kumulace a asperace. Došlo k celému řetězení vad řízení, nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky, porušení zásady legality, materiální pravdy a zákazu zneužití správního uvážení. Žalobce zdůraznil, že skutky, které jsou mu kladeny za vinu, nespáchal a ani spáchat nemohl. Domnívá se, že učinil vše, aby jako dopravce porušení předešel. Z uvedených důvodů napadené rozhodnutí považuje za nezákonné a neudržitelné. Domáhá se proto jeho zrušení pro zjištěnou nezákonnost a vady.

4. Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že nemá za to, že by žalobce v řízení doložil, že by jako provozovatel nákladních vozidel, resp. podnikatel v nákladní dopravě, učinil cokoliv mimořádného nad rámec svých povinností. Rovněž nedoložil, že by kupříkladu z důvodu zásahu vyšší moci, neočekávané technické závady na vozidle apod. nastaly liberační důvody. Obecné proklamace o dopravně-provozním řádu žalobce nepovažuje žalovaný za nic neobvyklého ani hodného zřetele. Žalobce neuvedl, čím by výslech navržených svědků mohl přispět ke zjištění stavu věci. Výši pokuty žalovaný zdůvodnil ve svém rozhodnutí. Žalovaný je přesvědčen, že jeho postup – tj. sčítání jednotlivých maximálních přetížení – je jediným možným postupem, při němž je zachována rovnost před zákonem a současně je v souladu se zákonem o pozemních komunikacích. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.
5. V rámci ústního jednání zástupce žalobce setrval na svém stanovisku, konkretizoval, že se měl žalovaný zabývat stanoviskem Ministerstva dopravy č. j. 37/2018-120-OST/2, a navrhl doplnění dokazování.

III. Posouzení věci krajským soudem

6. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
7. Soud předesílá, že se nemohl zabývat novými žalobními body, které byly uplatněny až po uplynutí lhůty pro podání žaloby (viz § 71 odst. 2 ve spojení s § 72 odst. 1 s. ř. s.), zejména pak námitkami uplatněnými nově až v závěrečné řeči zástupce žalobce.
8. Krajský soud se nejprve zabýval námitkami nepřezkoumatelnosti, zmatečnosti a nedostatečného posouzení věci. Všechny tyto námitky svou podstatou míří k nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Podle názoru soudu se žalovaný zabýval dostatečným způsobem drtivou většinou tvrzení žalobce, zdůvodnil své úvahy a předložil konkrétní ucelenou argumentaci oponující argumentaci žalobce. Nelze navíc opomenout ani skutečnost, že z hlediska soudního přezkumu tvoří správní rozhodnutí obou stupňů jeden celek. Proto je nutno přihlížet také k vypořádání některých námitek ze strany správního orgánu I. stupně. I přes komplexní posouzení obsahu napadeného rozhodnutí i prvostupňového rozhodnutí však soud shledal dílčí nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Konkrétně se žalovaný nezabýval námitkou uplatněnou v bodě III. odvolání, že správní orgán I. stupně nevyhodnotil stanovisko Ministerstva dopravy č. j. 37/2018-120-

OST/2 z 12. 2. 2018, z něhož žalobce citoval, že „nelze přesně určit co je hmotností taháče a co je hmotností návěsu“. V posuzované věci přitom správní orgány jako rozhodnou pro určení výše pokuty braly okamžitou hmotnost motorového vozidla, tj. taháče. Jednalo se tedy o námitku dostatečně konkrétní a relevantní, avšak žalovaný na ni nijak nereagoval. Předně, pokud mu nebyl obsah takového stanoviska znám, měl žalobce vyzvat k jeho předložení, neboť bylo zřejmé, že je žalobce označoval jako důkaz své nevin. Jestliže na danou odvolací námitku žalovaný vůbec nijak nereagoval, nelze než konstatovat, že v této části trpí napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností. Jakkoliv soud chápe, že žalovaný mohl snadno uvedenou námitku přehlédnout, neboť byla uplatněna poněkud nepřehledně mezi řadou dílčích tvrzení žalobce, nemůže být soud prvním orgánem, který by tuto námitku věcně posuzoval.

9. Pro úplnost soud poznamenává, že tento závěr nečiní z úřední povinnosti, nýbrž na základě žalobní námítky, která byla sice zpočátku obecnějšího charakteru („nevyhodnocení Stanoviska Ministerstva dopravy a metodického pokynu“), nicméně v rámci ústního jednání byla konkretizována označením konkrétního stanoviska Ministerstva dopravy, které bylo taktéž výslovně zmíněno v odvolání žalobce.
10. Zároveň soud dodává, že v rámci ústního jednání provedl dokazování listinou předloženou žalobcem, která nese označení „Stanovisko Ministerstva dopravy č.j. 37/2018-120-OST/2“, avšak zjevně nevykazuje standardní formální náležitosti úředních listin. Zástupce žalobce ani nebyl při jednání schopen konkrétně označit zdroj této listiny. Soud tuto listinu proto vyhodnotil jako zcela nevěrohodnou a nemohl její obsah z věcného hlediska hodnotit ani z ní cokoliv dovozovat pro skutkový stav zjištěný v této věci, jakkoliv by obsah této listiny jinak mohl být pro věc relevantní. Pokud tedy žalovaný shora označeným stanoviskem nedisponuje z úřední činnosti, bude na žalobci, aby žalovanému předložil originál stanoviska či konkrétní zdroj, kde lze stanovisko opatřit. V opačném případě totiž nelze očekávat, že by žalovaný podobnou listinu, jaká byla předložena soudu, vyhodnotil jinak než nyní soud.
11. Soud naproti tomu neshledal namítanou zmatečnost (vnitřní rozpornost) napadeného rozhodnutí, neboť tu žalobce dovozuje pouze z toho, že úvahy žalovaného odporují jedné větě obsažené v odůvodnění napadeného rozhodnutí psané kurzívou. Tato věta ovšem zjevně představuje rekapitulaci odvolací námítky žalobce, což je zřejmé právě již z použití kurzívy, která je konstantně v rozhodnutí užívána k rekapitulaci námítky. Následná vlastní argumentace žalovaného psaná prostým textem již obsahuje zcela jasný závěr, že žalovaný argumentaci žalobce (shrnutou v oné větě psané kurzívou) nepřisvědčil. Žalovaný sice mohl zvolit jasnější vyjádření toho, že se jedná o odvolací námitku, nicméně i jím zvolený způsob musel být pro žalobce zcela srozumitelný a rozhodně nemohl založit zmatečnost.
12. Žalobce dále obecně namítal, že skutkový stav zjištěné hmotnosti nemohl být sám o sobě dostačujícím pro dovození objektivní odpovědnosti žalobce. S ohledem na výše zjištěnou dílčí nepřezkoumatelnost se soud k této námitce vyjádří spíše v obecnější rovině.
13. Podle § 42b odst. 1 písm. s) zákona o pozemních komunikacích se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že jako provozovatel vozidla nebo jízdní soupravy provozuje vozidlo nebo jízdní soupravu, u nichž bylo kontrolním vážením zjištěno nedodržení hodnot nebo podmínek stanovených zákonem o silničním provozu.

14. Váhy pro vysokorychlostní kontrolní vážení silničních vozidel za pohybu představují tzv. stanovené měřidlo ve smyslu § 3 odst. 3 písm. b) zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění zákona č. 183/2017 Sb. (dále jen „zákon o metrologii“) ve spojení s bodem 2.1.3 písm. c) přílohy k vyhlášce č. 345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu (dále jen „vyhláška č. 345/2002 Sb.“).
15. Podle § 9 odst. 1 věty první a druhé zákona o metrologii „[o]věřením stanoveného měřidla se potvrzuje, že stanovené měřidlo má požadované metrologické vlastnosti. Tento požadavek se považuje za splněný, pokud má měřidlo požadované metrologické vlastnosti stanovené opatřením obecné povahy.“ Tímto opatřením obecné povahy je OOP ČMI vydané podle § 14 odst. 1 písm. j) téhož zákona.
16. Podle § 9 odst. 2 věty první zákona o metrologii „[o]věřené stanovené měřidlo opatří Český metrologický institut nebo autorizované metrologické středisko úřední značkou nebo vydá ověřovací list anebo použije obou těchto způsobů.“
17. V posuzované věci správní orgány svůj závěr o spáchání přestupku dovodily z vážných listků obsahujících konkrétní údaje o výsledku vážení a fotodokumentaci, dále z dokladů o výsledcích vysokorychlostního kontrolního vážení obsahujících totožné údaje, z potvrzení o ověření stanoveného měřidla a karty vozidla. Podle názoru soudu jsou tyto podklady obecně plně postačující k učinění závěru o tom, zda se žalobce dopustil přestupku dle § 42b odst. 1 písm. s) zákona o pozemních komunikacích, či nikoliv.
18. Předně, pokud jde o potvrzení o ověření stanoveného měřidla, to sice nepředstavuje úřední značku ani ověřovací list ve smyslu § 9 odst. 2 zákona o metrologii, obecně se však jedná o dostatečný podklad pro prokázání toho, že předmětné měřidlo bylo řádně ověřeno a mělo požadované metrologické vlastnosti (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 16. 3. 2021, č. j. 43 A 197/2018 - 39, body 30-34; všechna zde citovaná judikatura je dostupná na www.nssoud.cz). Nutno podotknout, že potvrzení o ověření stanoveného měřidla je veřejnou listinou ve smyslu § 53 odst. 3 správního řádu, které svědčí tzv. presumpe správnosti (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2008, č. j. 5 Afs 5/2007 - 63). Skutečnost, že určitá listina je listinou veřejnou, však nezabavuje účastníka řízení možnosti vznášet proti tomu, co je v dané listině osvědčeno nebo potvrzeno, konkrétní námitky, resp. tvrdit a prokazovat opak. Tomu odpovídá povinnost správních orgánů se s relevantními námitkami účastníka řízení přezkoumatelným způsobem vypořádat.
19. Žalobce ve správním řízení ani před soudem ve lhůtě pro podání žaloby nerozporoval, že měřidlo bylo ke dni spáchání přestupku ověřeno Českým metrologickým institutem. Za dané situace mohly správní orgány považovat výsledky měření provedené ověřeným měřidlem za prokázané a nemusely činit další dokazování k otázce naplnění skutkové podstaty přestupku. Nepanují-li žádné konkrétní pochyby o výsledcích daného měření, jež prokazuje, že došlo k porušení hmotnostních limitů, ani o tom, která jízdní souprava je porušila, je skutkový stav zjištěn tak, že o něm nejsou důvodné pochybnosti. Soud pouze pro úplnost poznamenává, že zástupce žalobce v závěrečné řeči při ústním jednání před soudem poukázal na prošlou platnost osvědčení. S ohledem na skutečnost, že tato námitka nebyla uplatněna ve lhůtě pro podání žaloby, soud se jí věcně nezabýval. V dalším řízení však pochopitelně bude na žalovaném, aby z úřední povinnosti ověřil platnost předmětného ověřovacího listu.
20. Co se týče dostatečnosti podkladů pro rozhodnutí o přestupku, žalobce sice odkazuje na to, že navrhoval provedení dalších důkazů, nicméně (s výše uvedenou výjimkou stanoviska

Ministerstva dopravy) tyto důkazy navrhoval zjevně pro účely liberace, jak ostatně konstatuje například v replice. Uvedené důkazy navíc vůbec nemohou vyvrátit skutečnost, že žalobce naplnil všechny znaky skutkové podstaty přestupku dle § 42b odst. 1 písm. s) zákona o pozemních komunikacích. Případná liberace by neznamenal, že by přestupek spáchán nebyl, pouze by žalobce zbavovala odpovědnosti za jeho spáchání. Žalobce tedy ve skutečnosti neuvedl a neuvádí nic, co by jakýmkoliv způsobem zpochybňovalo podklady opatřené správním orgánem I. stupně pro závěr o tom, že skutková podstata přestupku byla naplněna. Pro tento závěr byl zjištěn stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti.

21. Další skupina námitek uplatněných žalobcem v podané žalobě se týká otázky liberace. V průběhu celého správního řízení před správním orgánem I. stupně i před žalovaným totiž žalobce zpochybňoval svoji odpovědnost za spáchání uvedeného přestupku s odkazem na § 21 přestupkový zákon. Toto ustanovení v odst. 1 stanoví, že *právnícká osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila*. Odst. 2 téhož ustanovení pak stanoví, že *právnícká osoba se nemůže odpovědnosti za přestupek zprostit, jestliže z její strany nebyla vykonávána povinná nebo potřebná kontrola nad fyzickou osobou, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnícké osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnícké osobě, nebo nebyla učiněna nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení přestupku*. Žalobce je přesvědčen, že žalovaný ani orgán I. stupně směrem k liberaci žalobce neprováděly potřebné dokazování, ačkoliv ten důkazy směřující k prokázání naplnění podmínek § 21 odst. 1 přestupkového zákona navrhoval.
22. Uvedené námitky soud přezkoumal ve světle odůvodnění prvostupňového i napadeného rozhodnutí. Ta totiž podle ustálené judikatury (např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, čj. 5 Afs 16/2003-56) tvoří z hlediska soudního přezkumu jeden celek.
23. Předně soud poznamenává, že správní orgán I. stupně i žalovaný se touto otázkou v dostatečné míře zabývali a vypořádali se s ní. Správní orgán I. stupně se otázce liberace věnoval v odůvodnění na str. 6, kde uvádí, proč v daném případě nelze uznat liberační důvody. Je přitom zároveň zřejmé, že správní orgán I. stupně hodnotil jakožto důkazy záznamy o provozu vozidla, nákladové listy i dopravní řád, které žalobce předložil. A v jejich světle také hodnotil možnost žalobcovy liberace. Odůvodnění, proč další vyžádání dokumentace o nakládce a parametrech trasy v uvedené dny a případné předvolávání dalších osob, které se na nakládce podílely a byly za ni odpovědné, považuje za nadbytečné, je sice velmi strohé, nicméně z kontextu i jím popsane povahy institutu liberace je zřejmé, že navržené důkazy vůbec nebyly způsobily žalobce liberovat. Žalovaný se pak otázkou liberace zabývá v předposledním odstavci odůvodnění svého rozhodnutí, kde uvádí, že účelem ustanovení obsahujícího liberační důvod je zabránění sankce ve zcela výjimečných případech, kdy by její uložení odporovalo jejímu smyslu. Připuštěním navrhovaných liberačních důvodů (školení řidiče, dopravní řád apod.) by mohlo podle žalovaného být liberační ustanovení aplikováno ve velkém množství případů a ztratilo by povahu výjimky z obecného pravidla, což by znamenalo ohrožení veřejného zájmu.
24. Se žalobcem lze částečně souhlasit v tom, že žalovaný poněkud nevhodně odkazuje při vypořádání námitek na možné důvody liberace, které žalobce vůbec neuplatnil. Na druhou stranu jsou tyto důvody ve výsledku podobného charakteru jako ty, které žalobce skutečně

uplatnil. Svou argumentací i návrhy důkazů totiž žalobce zjevně míří k tomu, že zavedl takový systém pravidel a kontroly, že pokud k porušení předpisů došlo, stalo se tak vinou porušení jím zavedeného kontrolního systému, a tudíž učinil vše pro to, aby k porušení předpisů nedošlo. S takovou argumentací však nelze souhlasit.

25. Je totiž především nutno vzít v potaz povahu ustanovení § 21 odst. 1 přestupkového zákona. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 8. 2018, č. j. 9 As 195/2018-27, *„liberační důvody jsou určeny pro aplikaci pouze ve výjimečných případech, jelikož představují výjimku z principu objektivní odpovědnosti. Představují nástroj, jehož cílem je předejít aplikaci neúměrné tvrdosti zákona. Pokud tedy existují okolnosti, ve kterých je nutné posuzovat, zda právnická osoba vynaložila veškeré úsilí k zabránění porušení povinnosti, správní orgán se jimi musí skutečně zabývat a ne pouze konstatovat, že podmínky nebyly splněny. Osoba, která se chce dovolávat liberačního důvodu, musí ovšem prokázat, že provedla opatření způsobila účinně zabránit porušení zákona. Účelem ustanovení obsahujícího liberační důvod je zabránění sankce ve zcela výjimečných případech, kdy by její uložení odporovalo jejímu smyslu.“*
26. Liberace má tedy dopadat pouze na případy, kdy se vyskytne neočekávaná událost, která znemožní dodržet požadované limity a vyhnout se spáchání přestupku. Na žádnou takovou neočekávanou událost však žalobce vůbec neodkazuje a uvádí pouze skutečnosti svědčící o tom, že překročení limitů musel zapříčinit někdo jiný, byť možná jeho zaměstnanec (řidič) či smluvní partner, který se možná zavázal dodržet jím stanovené požadavky při nakládání zboží. Nic z toho však v žádném případě nemůže vést k tomu, že by se žalobce zprostil své odpovědnosti za přestupek. Tyto skutečnosti mohou být směřodonné jediné pro případnou následnou regresní náhradu škody, což ovšem není vůbec předmětem přestupkového řízení.
27. Lze ostatně odkázat na řadu dalších rozsudků správních soudů, které taktéž neuznaly srovnatelnou obranu jiných pachatelů téhož přestupku. V rozsudku ze dne 20. 9. 2018, č. j. 8 As 50/2017-33, Nejvyšší správní soud uvedl, že *„poukaz na porušení povinnosti zaměstnancem nájemce nemůže bez dalšího zprostit stěžovatelku jako provozovatelku vozidla odpovědnosti za posuzovaný správní delikt, neboť nepředstavuje onen liberační důvod podle § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích“* (srov. též rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2019, č. j. 1 As 299/2018 – 31). Tento závěr přitom navazuje na dřívější judikaturu Nejvyššího správního soudu, který již v rozsudku ze dne 3. 2. 2012, č. j. 8 As 58/2011 – 66, naznal, že *„odpovědnosti řidiče za přestupek se nelze zprostit poukazem na ujistění ze strany jiných osob, že je vše v pořádku, nebo případně poukazem na okolnosti průběhu a způsobu naložení převáženého materiálu či osobní nezkušenost.“* S ohledem na výše uvedenou konstantní judikaturu Nejvyšší správní soud též v rozsudku ze dne 28. 11. 2019, č. j. 7 As 413/2018 – 24, konstatoval, že *„neshledal důvod se od citovaných závěrů odchýlit. Spoléhání se na to, že jiná osoba splní povinnosti, k jejichž splnění se zavázala, nelze považovat za vynaložení veškerého úsilí, které bylo možno požadovat, aby provozovatel vozidla porušení právní povinnosti zabránil.“*
28. Ve světle citované judikatury soud souhlasí se správními orgány v tom, že by bylo zcela nadbytečné další dokazování k tomu, co žalobce považoval za vynaložení veškerého úsilí, které bylo možno požadovat, aby zabránil přestupku. Z povahy věci se totiž o vynaložení veškerého úsilí tak, jak je požaduje § 21 přestupkového zákona, jednat nemohlo. Žalobce se nemůže zprostit odpovědnosti za přestupek na základě toho, že zavedl systém kontrol či smluvních pojistek, který zjevně nebyl zcela dokonalý, když v daném případě nijak

nezabránil spáchání přestupku. Proto ani soud neprováděl k žalobcem uváděným skutečnostem dokazování. Dojem žalobce, že přístup správních orgánů v dané věci fakticky znamená jeho absolutní (tj. nikoliv „pouze“ objektivní) odpovědnost za daný správní delikt, podle názoru soudu pramení z toho, že v daném případě skutečně neexistuje žádná výjimečná okolnost, která by mohla žalobce zprostit odpovědnosti na základě § 21 přestupkového zákona. Nemožnost liberace v konkrétní věci z důvodu nesplnění zákonných podmínek pro takový postup však rozhodně neznamená absolutní nemožnost liberace ve všech ostatních případech.

29. Žalobce dále namítá porušení zásady absorpční dle § 41 odst. 1 přestupkového zákona. Tuto námitku soud taktéž shledal důvodnou.
30. Podle § 42b odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích lze za přestupek podle odstavce 1 písm. s) uložit pokutu do 500 000 Kč.
31. Podle § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích platí, že jde-li o přestupek podle § 42b odst. 1 písm. s), činí výměra pokuty 9 000 Kč za každou započatou tunu, která překračuje největší povolenou hmotnost vozidla nebo jízdní soupravy stanovenou zákonem o silničním provozu. Není-li nejvyšší povolená hmotnost vozidla nebo jízdní soupravy překročena o více než 500 kg, činí výměra pokuty 5 000 Kč. Bylo-li zjištěno překročení největší povolené hmotnosti vozidla i jízdní soupravy, určí se výměra pokuty podle největšího překročení. Bylo-li kontrolním vážením zjištěno nedodržení jiné hodnoty nebo podmínky stanovené zákonem o silničním provozu, věty první a druhá se nepoužijí.
32. Podle § 41 odst. 1 přestupkového zákona se za dva nebo více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení uloží správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejprísněji trestný. Jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejzávažnější. Druhý odstavec téhož ustanovení stanoví, že jsou-li společně projednávány dva nebo více přestupků, správní orgán může uložit pokutu ve vyšší sazbě, a to tak, že horní hranice sazby pokuty za přestupek nejprísněji trestný se zvyšuje až o polovinu, nejvýše však do částky, která je součtem horních hranic sazeb pokut za jednotlivé společně projednávané přestupky.
33. V posuzovaném případě žalobce měl dle dosavadních zjištění spáchat dva přestupky. Prvním měl překročit okamžitou hmotnost připadající na nápravu o 237 kg a zároveň okamžitou hmotnost motorového vozidla o 966 kg. Druhým měl překročit okamžitou hmotnost připadající na nápravu o 904 kg a zároveň okamžitou hmotnost motorového vozidla o 1 207 kg. V obou případech s ohledem na § 43 odst. 1 věty třetí zákona o pozemních komunikacích braly správní orgány v úvahu pouze největší překročení, tedy 966 kg v prvním případě a 1 207 kg v druhém případě.
34. Žalovaný při výpočtu pokuty postupoval tak, že obě uvedená překročení sečetl (dohromady 2 173 kg) a pokutu určil podle tohoto součtu. Porušení § 41 odst. 1 přestupkového neshledal, neboť za horní hranici sazby považoval částku 500 000 Kč uvedenou v § 42b odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích. Zároveň dodal, že trestáním pouze jednoho dílčího porušení ve společném řízení by zakládalo nerovný přístup vůči provozovatelům motorových vozidel, kdy např. ojedinělé přetížení jednoho vozidla by bylo trestáno tvrději než trvalé přetěžování o např. 1 tunu. Stejně jako dílčími

překročeními hmotnosti dochází ke kumulativnímu poškozování pozemní komunikace, tak musí být tato porušení kumulativně trestána zákonem stanovenou sazbou.

35. Krajský soud rozhodně nepopírá logiku argumentace žalovaného, nicméně jeho závěry neodpovídají pravidlu vyjádřenému v § 41 odst. 1 přestupkového zákona, jak je vykládá Nejvyšší správní soud ve své judikatuře. Ten totiž opakovaně konstatoval, že horní hranici sazby v případě pokut určených konkrétním výpočtem představuje právě ona částka určená výpočtem, nikoliv maximální částka, kterou nelze v žádném případě překročit. Takto se Nejvyšší správní soud vyjádřil nejprve v rozsudku ze dne 12. 3. 2020, č. j. 6 As 221/2019-31 (publikován pod č. 4047/2020 Sb. NSS), a tento právní názor ve vztahu k aplikaci absorpční zásady posléze potvrdil v rozsudku ze dne 25. 9. 2020, č. j. 10 Afs 72/2020-76 (publikován pod č. 4091/2020 Sb. NSS; viz zejména bod 35. rozsudku).
36. Jelikož v daném případě žalobce spáchal dva samostatné přestupky (a žalovaný ani netvrdil opak), nemohly správní orgány jednoduše sečíst hodnoty vážení naměřené v jednotlivých případech, neboť tímto způsobem z obou přestupků udělaly přestupek jediný s jakýmsi souhrnným skutkovým stavem, jehož součástí bylo souhrnné skutkové zjištění o překročení okamžité hmotnosti. Správně měly přistoupit k určení horní hranice zákonné sazby (kterou ve světle výše uvedené judikatury představuje výpočet dle § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích) za každý jednotlivý přestupek a posléze uložit pokutu dle pravidel obsažených v § 41 přestupkového zákona. Jelikož správní orgány v nyní posuzované věci zjevně nepostupovaly podle § 41 přestupkového zákona, musel soud přistoupit ke zrušení napadeného rozhodnutí pro nezákonnost.
37. Krajský soud pro úplnost dodává, že si je vědom toho, že dle § 41 odst. 2 přestupkového zákona lze horní hranici sazby pokuty za přestupek nejprísněji trestný zvýšit až o polovinu. V důsledku toho nelze zcela vyloučit v projednávané věci uložení pokuty až do výše 27 000 Kč. Jednak ale zůstává otázka konkrétní výše překročení váhového limitu s ohledem na nevypořádání se s navrženým důkazem (stanoviskem Ministerstva dopravy č. j. 37/2018-120-OST/2) otevřená, jednak soud nemůže zcela nahradit odůvodnění napadeného rozhodnutí s pouhým konstatováním, že pokuta stejně mohla dosáhnout až takové částky, ke které správní orgány taktéž dospěly, ovšem jiným, protiprávním postupem. Ostatně případné zvýšení horní hranice sazby dle § 41 odst. 2 přestupkového zákona by taktéž mělo být odůvodněno a soud v tomto směru nemůže zcela suplovat roli správních orgánů.

IV. Shrnutí a náklady řízení

38. Soud z výše uvedených důvodů ve smyslu § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Na žalovaném zejména bude, aby se pokusil za součinnosti se žalobcem opatřit stanovisko Ministerstva dopravy ze dne 12. 2. 2018, č. j. 37/2018-120-OST/2, a vyhodnotil případný dopad tohoto stanoviska na nyní projednávanou věc. V případě, že vina žalobce ze spáchání přestupku nebude zpochybněna, stanoví sankci v souladu s § 41 přestupkového zákona a odůvodní její stanovení způsobem, který bude odpovídat pravidlům obsaženým v tomto ustanovení.
39. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů

řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, soud mu proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Náklady řízení žalobce sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč a z odměny a náhrady hotových výdajů zástupce žalobce. Odměna zástupce činí dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a), c), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“) za čtyři úkony právní služby (příprava a převzetí věci, sepsání žaloby, další porada s klientem přesahující jednu hodinu a účast na jednání soudu) 4 x 3 100 Kč, paušální náhrada hotových výdajů činí dle § 13 odst. 3 AT 4 x 300 Kč, náhrada za promeškaný čas cestou k jednání soudu a zpět činí dle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 (6 půlhodin x 100 Kč) a náhrada cestovních výdajů za cestu k jednání soudu a zpět činí 1 771 Kč (236 km při spotřebě vozidla 6,3 l na 100 km, ceně pohonných hmot Natural 95 44,50 Kč za l a sazbě základní náhrady 4,7 Kč za km). Jelikož je zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů o částku odpovídající této dani, tj. o 3 354 Kč. Celková výše nákladů řízení žalobce tak činí 22 325 Kč. Soud do účelně vynaložených nákladů žalobce nezahrnul jím požadovanou odměnu zástupce (spolu s režijním paušálem) za dva úkony právní služby – porada s klientem dne 11. 11. 2020 a stanovisko žalobkyně ze dne 21. 3. 2021. Uvedené stanovisko sice zahrnovalo mimo jiné repliku k vyjádření žalovaného, nicméně tato replika obsahovala pouze velmi obecné konstatování zkoncentrované do krátkého odstavce a nepřinesla k již uplatněným žalobním tvrzením vůbec nic nového. Soud proto takový úkon nepovažuje za úkon právní služby. Pokud pak jde o další poradu s klientem dne 11. 11. 2020, jednalo se o první poradu ve věci, která je zahrnuta v úkonu právní služby „převzetí a příprava zastoupení“ (srov. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 12. 2000, č. j. 16 Co 418/2000-33). Úkonem právní služby dle § 11 odst. 1 písm. c) AT pouze „další“ porada s klientem.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 14. září 2022

JUDr. Jaroslava Skoumalová v. r.
předsedkyně senátu